

Sygn. akt V KK 168/22

POSTANOWIENIE

Dnia 21 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 21 września 2022 r.,
sprawy **R. W.**
skazanego z art. 190 § 1 k.k. i in.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę
od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim
z dnia 5 października 2021 r., sygn. akt IV Ka 614/21
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim
z dnia 8 czerwca 2021 r., sygn. akt II K 338/20

p o s t a n o w i ł

- I. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- II. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. W. K., Kancelaria Adwokacka w P., 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote osiemdziesiąt groszy) w tym podatek VAT, z tytułu sporządzenia i wniesienia kasacji w sprawie;**
- III. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć skazanego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim wyrokiem z 8 czerwca 2021 r., sygn. akt II K 338/20, uznał R. W. winnym popełnienia:
- opisanego w pkt. I przestępstwa z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., za który wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;

- opisanego w pkt. II przestępstwa z art. 190 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., za który wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;
- opisanego w pkt. III przestępstwa z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., za który wymierzył mu karę 4 lat pozbawienia wolności (pkt 1).

Na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. Sąd Rejonowy wskazanym wyrokiem wymierzył oskarżonemu karę łączną 4 lat pozbawienia wolności (pkt 2). Na podstawie art. 57a § 2 k.k. orzekł od R. W. na rzecz pokrzywdzonej E. W. nawiązkę w kwocie 1.000 zł (pkt 3); na podstawie art. 46 § 2 k.k. orzekł od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego D. K. nawiązkę w kwocie 2.000 zł (pkt 4); na podstawie art. 41a § 1 k.k. orzekł w stosunku do oskarżonego R. W. zakaz zbliżania się do pokrzywdzonej J. W. przez okres 3 lat na odległość mniejszą niż 10 metrów (pkt 5); na podstawie art. 41a § 1 k.k. orzekł w stosunku do oskarżonego zakaz zbliżania się do pokrzywdzonej E. W. przez okres 3 lat na odległość mniejszą niż 10 metrów (pkt 6); zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. K. P. kwotę 929,88 zł tytułem zwrotu kosztów obrony udzielonej oskarżonemu z urzędu, zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów postępowania, przy czym wydatki przejął na rachunek Skarbu Państwa (pkt. 7 i 8).

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, po rozpoznaniu apelacji oskarżonego oraz jego obrońcy, wyrokiem z 5 października 2021 r., sygn. akt IV Ka 614/21:

1. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. z opisu czynu przypisanego w punkcie 1 *tiret* trzeciej, zarzuconego w punkcie III aktu oskarżenia wyeliminował sformułowanie: „działając publicznie, bez powodu oraz okazując rażące lekceważenie dla porządku prawnego”, przyjmując, że wyczerpuje on dyspozycję art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. oraz obniżył wymiar orzeczonej za ten czyn kary jednostkowej do wysokości 3 lat pozbawienia wolności,
2. przyjmując za podstawę prawną wymiaru kary łącznej orzeczonej w punkcie 2 wyroku przepisy art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., obniżył jej wymiar do wysokości 3 lat pozbawienia wolności,
3. uchylił rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 4 wyroku,

1. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy,
2. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokat K. P. kwotę 516,60 zł tytułem pomocy prawnej świadczonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym,
3. zwolnił oskarżonego od wydatków za postępowanie odwoławcze oraz od opłaty za obie instancje.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca R. W., który zaskarżając to orzeczenie na korzyść skazanego, podniósł zarzut rażącego naruszenia prawa mogące mieć istotny wpływ na treść wyroku, a to naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. przez to, że Sąd odwoławczy w ramach przeprowadzonej kontroli instancyjnej ocenił, że Sąd I instancji nie powziął wątpliwości co do zarzutu obrazy art. 5 § 2 k.p.k., choć w świetle zebranego materiału dowodowego powinien mieć takie wątpliwości, których nie mógł usunąć, a rozstrzygnął je na niekorzyść oskarżonego. Obrońca wskazał również na rażącą niewspółmierność bezwzględnej kary pozbawienia wolności wymierzonej skazanemu w wymiarze 3 lat, z powodu śmierci pokrzywdzonego S. K., do której to śmierci skazany się nie przyczynił swoim działaniem.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego, oraz utrzymanego w części nim w mocy wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy R. W. do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Prokurator Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście bezzasadna.

Zgodnie z art. 519 k.p.k. kasację wnosi się od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie, a podstawami uzasadniającymi ten nadzwyczajny środek zaskarżenia są wyłącznie uchybienia z art. 439 k.p.k. oraz inne rażące naruszenie prawa, jeśli mogło mieć wpływ na treść orzeczenia (art. 523 § 1 k.p.k.). Jeżeli zatem w kasacji nie sformułowano zarzutów należących do bezwzględnych przyczyn odwoławczych, to skuteczność tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia zależy wskazania a zarazem wykazania, że przed Sądem

odwoławczym doszło do rażącego naruszenia prawa, w swojej wymowie odpowiadającego niemal randzie bezwzględnych przyczyn odwoławczych, mogącego zarazem w sposób istotny rzutować na treść wydanego orzeczenia.

Obrońca skazanego podniósł wprawdzie w kasacji zarzut nierzetelnej kontroli instancyjnej (art. 433 § 2 k.p.k.), czym zrealizował formalny obowiązek odpowiedniej konstrukcji kasacji, jednakże z przywołanych przez niego motywów wynika, że celem kasacji jest wyłącznie zanegowanie w tym postępowaniu oceny poszczególnych dowodów dokonanej przez Sąd I instancji oraz poczynionych przez ten Sąd ustaleń faktycznych. Rzecz jednak w tym, że postępowanie kasacyjne nie jest właściwym miejscem na stawianie tego rodzaju zarzutów i oczekiwanie dokonania ich powtórnej weryfikacji. Przeczy takiemu celowi specyfika tego postępowania, które ma przecież charakter nadzwyczajny i w jego ramach możliwe jest wyłącznie dokonanie oceny prawnej orzeczenia wydanego przez sąd odwoławczy, a nie sąd I instancji. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją, a to powoduje, że musi być uznane za merytorycznie nieskuteczne powoływanie się w kasacji na okoliczności, które były przedmiotem rozważań w ramach postępowania apelacyjnego. Naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. nie może także skutecznie uzasadniać samo niezadowalanie skarżącego z nieuwzględnienia wniesionego przez niego środka zaskarżenia, pomimo iż w sposób zrozumiały i przekonujący wyjaśniono powody odrzucenia zarzutów apelacyjnych.

Z uzasadnienia Sądu Okręgowego wynika przecież, że prawidłowo zebrany materiał dowodowy, oceniony zgodnie z wymogami art. 7 k.p.k., przeczył tezie o wystąpieniu w tej sprawie jakichkolwiek wątpliwości, które należałoby tłumaczyć przy użyciu art. 5 § 2 k.p.k. Zaprezentowana przez skarżących odmienna ocena poszczególnych źródeł, aniżeli uczynił to Sąd *meriti*, nie jest bowiem równoznaczna z zaistnieniem nieusuwalnych wątpliwości dowodowych. Jak słusznie wskazano, apelujący bezzasadnie oczekiwali odmówienia waloru wiarygodności zeznaniom J. W., E. W., K. W., W.N. podczas, gdy relacje tych świadków były spójne, konsekwentne, a nadto potwierdzone obiektywnym materiałem dowodowym w postaci zapisu z kamery wideo, opinii biegłego chirurga, dokumentacji medycznej czy oględzin miejsca zdarzenia. Pokrzywdzone opisywały interweniującym policjantom także istotne dla identyfikacji oskarżonego elementy jego wyglądu,

ubioru. Nie miały przy tym problemów z rozpoznaniem sprawcy w momencie jego zatrzymania ani także w czasie trwania postępowania sądowego. Drobne luki pamięciowe, odnośnie szczegółów zdarzenia także niektórych elementów ubioru R.W., z uwagi na silne emocje i upływ czasu, były czymś najzupełniej naturalnym i w każdym wypadku nie dyskredytowały wartości dowodowej tych depozycji.

Sąd odwoławczy nie dopatrywał się również nieprawidłowości w ocenie zeznań K. W. i W. N., które były bezpośrednimi świadkami ataku oskarżonego na S.K.. Małoletnie obserwowały całe zdarzenie z bliskiej odległości, a ich relacje o przebiegu tej sytuacji były jak najbardziej szczere i konsekwentne. Zakres i rodzaj odniesionych przez pokrzywdzonego obrażeń korelował z tymi depozycjami, które znalazły dodatkowe potwierdzenie w oględzinach miejsca zdarzenia, gdzie ujawniono potłuczoną butelkę. Świadkowie bez trudu także rozpoznali R. W. jako sprawcę napaści na S. K.. Wiarygodność relacji tych świadków nie została także zakwestionowana przez biegłą psycholog.

Sferą kontroli odwoławczej objęto również wyjaśnienia R. W., które z przyczyn wskazanych w pisemnych motywach orzeczenia nie mogły – jako niewiarygodna linia obrony – stanowić podstawy ustaleń faktycznych w tej sprawie. Przede wszystkim słusznie akcentowano, że na przymiot prawdziwości nie zasługiwały te jego twierdzenia, w których odcinał się zupełnie od obecności i udziału w przedmiotowych zdarzeniach, a także oskarżał, iż padł ofiarą zmywy występujących przeciwko niemu sąsiadów z osiedla.

Z przytoczonej argumentacji Sądu II odwoławczego wynika zatem, że zarzuty apelacyjne nie tylko doczekały się właściwego rozpoznania, ale także przekonująco Sąd ten wyjaśnił, z jakiego powodu nie zasługiwały na uwzględnienie. Zarzut kasacyjny wskazujący na obrazę art. 433 § 2 k.p.k. był zatem w istocie chybiony, dlatego należało go ocenić jako oczywiście bezzasadny.

Odnosząc się do kolejnego zarzutu kasacji, przypomnieć należy, że zgodnie z art. 523 § 1 zdanie drugie k.p.k., w którym ściśle określono podstawy tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia, kasacja nie może być wniesiona wyłącznie z powodu niewspółmierności kary. Oczywiście w orzecznictwie podkreśla się, że w kasacji w sposób pośredni można kwestionować także współmierność kary, lecz – co pozostaje poza uwagą skarżącego – może to nastąpić wyłącznie poprzez

wskazanie naruszenia konkretnych przepisów prawa materialnego lub procesowego, które mają charakter obligatoryjny, co oznacza, że formułują nakaz lub zakaz orzekania o karze w określony sposób. Uwzględnienie zarzutu rażącej niewspółmierności kary musi zatem korelować z uwzględnieniem innych prawidłowo i trafnie podniesionych zarzutów. Skarżący nie podniósł naruszenia żadnego przepisu prawa mającego wspomnianą rangę, przeciwnie zakwestionował wprost wymiar orzeczonej wobec R. W. kary, wskazując na jego rażącą niewspółmierność (surowość). W tej sytuacji, jego zarzut kasacyjny jako skierowany wyłącznie przeciwko wymiarowi kary był niedopuszczalny, co z kolei wyklucza możliwość merytorycznego odniesienia się do niego.

Na marginesie trzeba jedynie zauważyć, że mija się z prawdą skarżący twierdząc, że śmierć pokrzywdzonego była okolicznością wpływającą na wymiar orzeczonej wobec skazanego kary. Taki wniosek nie wytrzymuje konfrontacji z pisemnymi motywami orzeczenia Sądu I ale także II instancji. Sąd odwoławczy w pełni zaakceptował przecież ocenę poszczególnych dyrektyw wymiaru kary dokonaną przez Sąd Rejonowy, zmiana orzeczenia tego Sądu w zakresie opisu czynu z pkt III i eliminacji występkę chuligańskiego rzutowało na obniżenie kary jednostkowej za ten czyn, a tym samym skutkowało obniżeniem do 3 lat łącznej wymierzonej temu skazanemu kary pozbawienia wolności. Rozstrzygnięcie co do kary nie może zatem nasuwać wątpliwości w kontekście regulacji z art. 433 § 2 k.p.k.

Nie znajdując zatem podstaw do uwzględnienia kasacji orzeczono jak w pkt I postanowienia, na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. obciążając skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.

Postawę przyznania obrońcy kosztów obrony z urzędu stanowił przepis art. 29 ust. 1 ustawy z 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (Dz. U. 2020, poz. 1651), zaś ich wysokość została ustalona na podstawie § 17 ust. 3 pkt 1 i art. § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. 2019, poz. 18).

[as]

